

Prof. dr. Wolodymyr Motornyj we Lwowje zemrěl

5. junija 2015, dzeń po swojich 86. narodninach, je ukrajski slawist a literarny stawiznar Wolodymyr Motornyj po dlěšej chorosći zemrěl. Prjedawši nawoda katedry za słowjansku filologiju Narodnjeje uniwersity „Iwan Franko“ we Lwowje (němsce Lemberg) bu 8. junija w kruhu swójby a přečelow pochowany.

Wolodymyr Andrijewyč Motornyj je so 4. junija 1929 we wuchodnoukrajskej teritorialnej stolicy Charkowje jako syn geodeta a bibliografki narodził. Wón studowaše wot 1947 na uniwersice we Lwowje pola renoměrowanych wědomostnikow kaž Ilariona Swencickeho abo Mychajła Onyškewyča; wot přenjeho słyšeše w čitanju „Zawod do slawistiki“ zakładne informacije wo Łužiskich Serbach. Pozdžišo so rady na to dopominaše, „z kajkej wulkej česćownosću rěčeše profesor wo najmjeńšich słowjanskich ludach, kotrež su přez lěttotki swoju rěč a identitu wobchowali“¹. Jako młody docent wobroći so 1962 hromadže ze swojim kolegu Kostjantynom Trofymowyčom na Moskowski etnografiski časopis z próstwom wo dalši material wo serbskej mjeńšinje we wuchodnej Němskej. We wuslědku korespondency započa Trofymowyč serbsku rěč wuknyć², a Motornyj poča so ze serbskej literatury zaběrać.

Slědźerske čeziščo w džělawosći profesora Motorneho bu bohemistika, wot 60tych lět přebywaše wjacekróć jako diplomat w Praze. W běhu pjeć lětdžesatkow wozjewi něhdže 400 přinoškow wo českej, pólskej, bołharskej, serbiskej a druhich słowjanskich kulturach, z toho nimale 100 pojednanjow, nastawkow a recenzijow, kotrež běchu

¹ Oksana Lazor: Prof. dr. Wolodimir Motornyj – 70 lět. W: Rozhlad 49 (1999) 6, s. 253.

² Hlej na př. posmjertnu zběrku K. Trofymowyča: Верхньолужицька мова: історія та сучасність. Ред. Анатолій Івченко та Дітріх Шольце. Львів 2003, 221 s.

z mnohich perspektiwow Serbam we Łužicy wěnowane. Wuzběhnyć ma so – zhromadnje z Trofymowučom napisana – synteza „Серболужицкая литература: история, современность, взаимосвязи“, kotraž wuńdže 1970 w popularnym wudaću ukrainsce a 1989 w rozšěrjenej ruskej wersiji we Lwowje. K běžnym zajimam Motorneho ličachu studije wo spisowacelach – mjez nimi běchu Jakub Bart-Ćišinski, Mato Kosyk, Jurij Brězan, Kito Lorenc abo Benedikt Dyrlich – kaž tež wo serbsko-ukrainskich kulturnych a literarnych počahach w 19. a 20. lětstotku.

Jako specifisku formu mjezynarodneje kooperacije, kotruž njeboički přez wjace hač 20 lět wosobinsce zawěseče a nawjedowaše, dyrbja so t. mj. Sorabistiske seminary mjenować, kiž Lwiwska uniwersita hromadže z Institutom za serbski ludospyt resp. – wot 1993 – ze Serbskim institutom z. t. prawidlownje wuhotowaše. Jedna so při tym wot 80tych lět wo dobry dzesatk wažnych wědomostnych zarjadowanjow, kotrež spočatnje njesmědžachu etiket „konferenca“ nosyć, přetož tajke centralne zeńdženja běchu stolicam sowjetskich republikow přewostajene – tola Kijew žane iniciatiwy w směrje Łužicy njewuwijaše. Tak zorganizowašaj Lwiwskej slawistaj Trofymowuč a Motornej přěni raz nazymu 1984 „Міжнародний сорабістичний семінар“ z 13 referatami a z wobdźělnikami z Moskwy, Minska, Tartuwa, Kijewa, Charkowa, Budyšina, Lipska a wězo ze Lwowa. Wot 1987 wotměwaše so tute schadźowanje sorabistow spočatk oktobra w dwulětnym, wot 2007 potom w třilětnym turnusu; wone namaka tež w serbskich medijach keđžbnosć.³ Po smjerći rěčespytnika prof. Trofymowuča w lěće 1993 bu prof. Motornej hłowny zamołwity za slědowace džewjeć seminarow na uniwersiće zapadneje Ukrainy. Wone bazěrowachu po politiskim přewróće we wuchodnej Europje na bilateralnym „Zrěčenju wo zhromadnym wědomostnym džěle“ mjez uniwersitu we Lwowje a Serbskim institutom w Budyšinje (wot 1992 z wotnožku w Choćebuzu), kiž bu kóžde pjeć lět podlěšene (naposledk 2013) a tohorunja wopyt ukrainskeho dorosta na Lěčnych ferialnych kursach za serbsku rěč a kulturu rjadowaše. Na dotal cyłkownje 14 konferencach wobdźělichu so wědomostnicy předewšěm z Ukrainy a z wobeju Łužicow, ale tež z Ruskeje, Běloruskeje, Pólskeje a Českeje. K tomu přińdže wysoka ličba zajimowanych domoródných studentkow a studentow, dokelž móža woni we Lwowje sorabistiku runoprawnje jako pódlanski předmjet studować. Hladajo na mnohe přizjewjenja džělachu so konferencne dny zwjetša do wjacorych sekcijow, t. r. do rěčespyta, literarneje wědomosće, stawiznow a ludowědy resp. kulturnych slědženjow. Zarjadowanje kaž tež krajowědne wobrubjenje wjednistwo Lwiwskeje uniwersity pod doholětnym rektorom Iwanom Wakarčukom a dekanom Wolodymyrom Kyrylyčom stajnje wulkomyslnje podpěrowaše. Tola bjez angažementa a organizaciskeho talenta prof. Motorneho njebychu zhromadne seminary tajki nahladny mjezynadnarodny wothlós namakali. W primarnej redakciji resp. wudawaćelstwje zemrěteho předleži wot 1999 sydom zhromadnych zběrnikow w rjedže „Питання сорабістики/ Прашеня сорабістики“ (wosmy sčěhuje hišće 2015), kotrež – z nakładom 200–300 eksemplarow – Załožba za serbski lud financielnje spěchuje. Je to fundus něhdže 300 wědomostnych studijow wo rěči, kulturje a stawiznach Serbow přewažnje w ukrainskej, ale tež w serbskej a druhich słowjanskich rěčach.⁴

³ Hlej na př. Měto Pernak: Ze „serbskim busom“ do Ukrainy. 10. zmakanje sorabistow w Lwowje. W: Nowy Casnik 55 (20.12.2003) 51, s. 6.

⁴ K tomu přińdže přěnja ilustrowana „přiručka z ludospyta“ pod titlom „Лужицькі Серби/Луžicy Serbja“, Lwiw-Budyšin 1997 z 268 stronami, kotruž spisa ukrainsko-serbski awtorski kolektiw na njeposrědni nastork profesora Motorneho.

Na namjet Serbskeho instituta a Maćicy Serbskeje dósta Wolodymyr Motornyj w lěće 2002 Myto Domowiny jako připóznaće za swoje wobšěrne sorabistiske aktiwity. Wón slušeše hač do wysokeje staroby bjezdweła k wonym wukrajnym slědžerjam, kotřiž w předmjeće a metodže k rozwiću sorabistiskeje discipliny po Druhej swětowej wójnje bytosnje přinošowachu.⁵ Skupina hibićiwych młódsich ukrainskich slawistow, kotrejž přisluša tež jeho wnuk Oleksandr Motornyj, budži we Łužicy džensa nadźiju, zo hodža so wědomostne a kulturne styki z ukrainskim ludom w přichodže wobchowac a dale pokročowac.

Dietrich Scholze-Šolta

---

⁵ Přir. hesło „Sorabistik“ w: Sorbisches Kulturlexikon. Bautzen/Budyšin 2014, s. 365–367.